

Pierre SOULÉ, als ambassadeur naar Madrid. Naar aanleiding van een Spaanse controle van een Amerikaans schip, dat van New-York via Havanna naar Mobile (Alabama) voer, gelastte de Amerikaanse regering haar voornaamste ambassadeurs in Europa tot bovengenoemd overleg. Deze stelden voor Cuba af te kopen voor een bedrag van maximaal 120 miljoen dollar. Indien Spanje weigerde, dan suggereerden ze Cuba te veroveren : "... upon the principle that would justify an individual in tearing down the burning house of his neighbour if there were no other means of preventing the flames from destroying his own home".

Europa, dat in dat conflict de zijde van Spanje koos, kon alleen verbale druk op de Verenigde Staten uitoefenen : Frankrijk en Groot-Brittannië waren te zeer verwickeld in de Krimoorlog om Spanje daadwerkelijk hulp te bieden. De Verenigde Staten zelf konden van deze gunstige uitgangspositie weinig gebruik maken : overgaan tot verovering van Cuba zou het Noord-Zuid conflict enkel maar hebben verscherpt en het uitbreken van de Burgeroorlog hebben bespoedigd. Het resultaat was dat de "Cubaanse kwestie" wat uit de actualiteit wegdeemsterde. In 1898, met de Spaans-Amerikaanse oorlog, stond het probleem opnieuw in volle omvang op de voorgrond.

De argwaan van Washington ten opzichte van het bewind in Havanna is duidelijk veel ouder dan de Castristische machtsovername aldaar.

---

RECTIFICATIE i.v.m. KAART 79 VAN DE TENTOONSTELLING

"OOSTENDE VRIJHAVEN"

Bij een bezoek gebracht aan de merkwaardige tentoonstelling "Oostende Vrijhaven" heb ik wel te vlug en ook ten oprechte geoordeeld dat de kaart nr. 79 geen betrekking had op Oostende.

In de inventaris van de Kaarten en Plannen van het R.A. te Gent, staat vermeld : Carte intitulée, plan et profil de la tête d'abordage et pont de communication, construit en 1785-1786.

Het plan geeft een schets weer van, op de linkerzijde, een brede dijk met de inscriptie "digue de mer construite en 1785-1786 pour l'établissement d'un lazaret et entrepot de 184 ps. de longueur et pont de communications jusqu'à la nouvelle redoute". Van uit deze dijk loopt, naar rechts op, een brug die haaks eindigt.

Hierbijgaande is een tekst gevoegd "Etat estimatif des ouvrages en fascinage et terres grasses à faire à la tête d'abordage et redoute qui flanque le port, emportée par le courant des marées et des eaux du pays par l'écluse d'Hasegras; 3.030 fl. Ostende le 15 juin 1786. Getekend C. DE LAMY Cap. Ir.

De vermelding van de Hazegrassluis leidde ons ertoe te denken dat het hier de sluis betrof van de Hazegraspolder, die in 1784 door de aanleg van de Nieuwe Hazegraspolder werd uitgebreid, langs heen het Sluissche Gat of het Zwin.

De termen in de tekst gebruikt zoals "lazaret", "entrepot" en de verwijzing "qui flanque le port" kunnen geen betrekking hebben op de Hazegraspolder. Het moet hier gaan om uit te voeren werken in de Oostendse haven.

Op het Oostendse Hazegras, dat in die jaren nog niet was behuisd, was er wel een sluis te vinden nl. de Ste-Catherinesluis, die het overtollige polderwater langs de Amerikakreek in de geul loste.

Deze sluis, eigenlijk een sas, lag een 30 m. bezuiden de Kapellebrug en werd eerst in 1824 gedempt. Het water, dat doorheen deze sluis werd gelost, kabbelde wel de flanken af van de Amerikakreek. Zo werd in 1785 675 g. betaald voor het "leveren van synckrys, geerden ende staecken" en voor "het doen repareren den weghgespoelden dyck van den zuidcant van het sas des bassins", dus aan het noordelijk uiteinde van de Amerikakreek.

De kaart nr. 79 of 1634 geeft de voorstelling weer van bijkomende werken op deze plaats uit te voeren. Aan geulzijde werd deze zone vooral benut om schepen te kalefateren. Die zone droeg dan ook de naam "De Bank".

Dit document is eveneens van uitzonderlijk belang voor de toponimie van de stad. Voor het eerst, nl. in 1786, wordt het toponiem "Haze-gras" gebruikt voor de nieuwe stadszone, die bezuiden de handelskommen tot stand zou komen. In andere documenten komt deze term eerst in 1798 voor.

Daniel FARASYN

---

### DE PLATE en DE PLOATE

door J.B. DREESEN

In 1954 kozen de stichtende leden van de Oostendse Heemkring als naam voor hun vereniging "DE PLATE".

Dat was de vernederlandsing van het Oostendse dialectwoord "PLOATE".

PLOATE heeft volgens DESNERCK twee betekenissen :

1. die van een SCHOL groter dan 32 cm.
2. als spotnaam voor de Oostendenaars waarbij men dan meestal spreekt van "Oostendse ploaten".

De keuze was goed want ze had; enerzijds betrekking op de Oostendenaars in het algemeen en anderszijds op een gekende vissoort die voornamelijk in het najaar zeer geliefd is. De vereniging voert tenandere een SCHOL als teken. Wel werd de taal lichtjes geweld aangedaan want een "PLATE" in de hierboven aangehaalde betekenis bestaat niet in het Nederlands.

Een ander Oostends woord voor PLOATE is PLADIES = PLADIJS, zuidnederlands voor SCHOL-*PLEURONECTES PLATESSA* (Van Dale).

Wat men in het Oostends een SCHOL noemt is het zuidnederlands voor *SCHAR-PLEURONECTES LIMANDA* (Van Dale).

Het woord PLADIJS komt van het Middelnederlands PLADISE dat op zijn beurt uit het Oud-Frans PLADISSE (thans PLAISE, vergelijk met Engels PLAICE) van het Latijns PLATESSAM dat op zijn beurt van PLATUS = PLAT komt.

De lijn tussen PLOATE-PLADIES = PLADIJS en PLATUS is dus mooi te trekken.

Ongeveer tien jaar geleden werd in de Langestraat een nieuwe Jeugdherberg geopend. De uitbaters kozen als naam voor hun instelling het Oostendse woord PLOATE. Een ietwat spijtige keuze want sedertdien krijgen we regelmatig mensen over de vloer die bij ons om logies komen vragen of een activiteit willen bijwonen die in de Jeugdherberg thuishoort. De verwarring wordt nog groter als sommige